

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi észtét illető közlemények, előfizetési és hirdetési díjak küldendők.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.

Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:

Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggelre

A csongrádi színház és a mozi.

Ezelőtt több, mint egy éve az ottani főszolgabírói hivatalban javaslatba hoztam, hogy a Cs. Ip. K. E. részére tartassék lenn a mozgóképek előadásának joga, mert akkor ezen előadások jövedelméből busásan lehetne lefizetni a színház építés költségeit:

Dr. Csucs János főszolgabíró el is fogadta tervemet — azonban mások rábeszélésére néhány hét múlva már engedélyt adott egy vendéglősnek, a nyáron pedig üres volt a színház — mert a mozi előadásaira ismét kapott engedélyt egy magánember, aki szép összeget hordott ki Csongrádról.

Csongrád tehát elmaradt egy szép jövedelemtől és megfosztotta magát egy színházról.

Az egészséges eszme azonban nem halt meg, — csak hogy a kezdeményezés dicsősége és a színház, most már a Veszprém városáé, amely magáévá tette eszmet s a Városok lapjában most így írja le azt az egyik veszprémi tanácsnok:

„Hogyan építhetne minden vidéki kis város is magának színházat?”

Erre eclatans feleletet ad a veszprémi új színház,

E színház vasbeton szerkezetű, tehát abszolút tűzmentesen épült. Nagy impozáns, ma még egyetlen valódi magyar motívumokban készült ilyen épület.

Nézőtere 320 m² és 800—1200 embert fogad be. Van páholya, erkélye, karzatja. A nézőtér 1 óra alatt táncteremmé alakítható.

Bálok, táncestélyek, hangversenyek, ünnepélyek, gyűlések, felolvasások, szabad lyceumok tartatnak a színelőadásokon kívül benne (a színi saison maximum 6 hét), de az év legnagyobb részén keresztül mozgóképek előadások!

Ad vocem mozgóképek! az az, mi az egésznek lényegét adott! Erre bázisozva épült is meg a színház.

A bálok, hangversenyek, műkedvelői előadások stb. mérsékelt használati díjakat fizetnek. Hanem fizet mindennek helyett a mozi.

A tapasztalat számtalan adattal bizonyítja, hogy komoly, tanulságos, izléses mozgóképek műsora előadások tartása mellett erre bázisozva minden város megépítheti és állandóan finanszírozhatja a maga kis színházát.

A magánvállalkozók legtöbbje

még okszerűtlen kezelés és vezetés mellett is — meggazdagszik. Miért ne követhetnék a vidéki városok Veszprém példáját? Veszprémben van egy egyesület: a „veszprémi színpártoló egyesület”. Tagjai a társadalom minden osztályából kerültek ki.

Ez az egyesület egy kis subventióra, egy kis magánvagyonra és bankkölcsönre megépítette a színházat. A színészek a conto subvenció persze nem fizetnek a színházért a 6 hetes időnyre. Hanem a színpártoló egyesület a színészek távozása után üzembe hozza a mozgóképek előadását és az aztán fizet a színészekért is.

Naponta 300—600 kor. bevétel 150—180 kor. kiadással áll szemben. Tapasztalati tény, hogy a mozgóképek előadások 20 fillértől (páholyülés) 1 kor.-ig szóló belépő díjak mellett minden néposztály által közkedveltek.

A mellett, hogy olcsó, mégis kellemesen mulattató, tanulságos, ismeretterjesztő szórakozást nyújt.

A veszprémi színházzal együtt a veszprémi színpártoló egyesület egy modern vendéglőt épített a színház szomszédságában. Ugyanabban az épületben nyert az ottani ur kaszinó is pazar, szép helyiséget.

T Á R C A.

Az érc-kakas.

Megbízhatatlan madár a kakas, Már Péter apostolnak is háromszor okozott kellemetlenséget. Nem csoda, ha Galambosvári új kálvinista templomának építőt is megtréfálta.

Volt az építő urnak, Barnabás Timót uramnak nagyon, de nagyon szép leánya, Paula. Afféle szőke csoda, mély tűzű, sötét feketetű szemekkel, nevetésgélő szájjal és mintegy százezer forint hozományjal. Az öreg Barnabás sok házát, templomot és kaszárnyát épített.

Különben ki nem állhatta a katonákat, Megcsontosodott 48-as volt. Részt vett a szabadságharcban s mint huszár kapitány csodákat művelt, mit maga is legkevésbé tagadott. Nem tudta később se becsülni azokat, akik ellan valamikor vitézkedett. Rendes szavajárása volt:

— Sok furcsaság van ezen a furcsa világon, de legfurcsább az olyan katona, ki nem a hazának s a kormányának, hanem a szomszédország császáranak esküszik örök hűséget.

Kerülte a katonákat, ahogy csak le-

hetett még akkor is, amikor kaszárnyát épített nekik,

A galambosvári lovaskaszárnyát is Barnabás uram tervezte. Akkoriban történt hogy egy nap beállít hozzá a kiküldött katonai szakember.

— Harmatos Gyula főhadnagy — mutatkozott be feszesen a látogató. — A műszaki csapatnál szolgálok és —

— Van szerencsém, Mindent tudok. Műszaki csapat? Hm. S persze azért jött a főhadnagy ur hogy . . .

— Az ezredes parancsából. Itt a megbízatásom.

S átadta a hivatalos iratot.

— Ismerem, volt már efféle a kezében. Nos hát azért jött, hogy katonai szakvéleményével támogasson, Hát építész a főhadnagy ur?

— Okleveles építész igenis. Csak azt tekintse bennem.

— Es persze ellenőrizni akarja terveimet, felülvizsgálni a munkámat, helybenhagyni vagy elvetni, amit kieszeitem?

Harmatos Gyula jóvérű magyar fiú volt. Ismerte a vén kurucot s nagybecsülte nemcsak a hazafiasságát, hanem a nagy tudását is. Aztán a lányával a szép Paulával, néhányszor táncolt. Tetszett

neki a lány, de nem merte megkockáztatni, hogy mint látogató bekopogtasson. Most is csak az építési irodába jött. A hideg fogadtatás kissé megzavarta, mégis nyájas szeretett volna lenni. De aztán felülkerekedett a büszkesége.

— Ismétlem, nem a magam jószántából vagyok itt. Ez a hang tehát, ez a barátságatlan hang — tette hozzá nyugodtan — nem engem illet. Hanem az ezredesemet. Magam tán eltűrném, mert tisztelek minden öreg embert, de a följobb valóm iránt, ki nincs jelen, tiszteletet kérek, tiszteletet az ezredesem parancsának!

— Parancs? Nekem ugyan nem parancsol semmiféle följobbvaló, még ha ezredes is.

— De nekem parancsolt, s ha őt képviselem itt, akkor ezt a tiszteletet magamnak is követelem.

Barnabás uram nagyot nézett. Elhallgatott egy pillanatra miközben a terveket rendezgette az asztalon. Aztán hirtelen megragadta a szivaros tálcát és odatartotta a főhadnagy elé.

— Tán rá gyujtanánk.

— Köszönöm. Munkaközben soha.

Az öreg építész félrelökte a szivaros tálcát és bosszusan dörmögte:

(Folyt. köv.)

Tekintve azt, hogy a mozgófénykép színházi üzem beállítására csak 6-8 ezer koronába kerül és hajt átlag napi 300-600 koronát, az egyéb színházi bevételeket nem is számítva, a színház építési költségeit 10-15 éven belül jó kamatostul visszatéríti.

Hogy ez az agilis egyesület példát adott a vidéki magyar városoknak a színház megteremtéséhez, ez által maradandó érdemeket és emléket szerzett vele önmagának.

Ime tehát a jó példa ámdé ezzel nincs kimerítve a dolog. Mert a csongrádiak még szebb dolgot csinálhának ezen a téren.

Majd elmondom máskor, hogy mit? és hogyan?

Dr. Hollósy.

Bíró választáshoz. L. Tóth István községünk birájának választását beadott fellebbezés folytán, azon a címen, hogy fivére L. Tóth József a IV-ik jegyzői állást és fia L. Tóth Dénes ugyancsak a községnél ellenőri állást foglal el, a m. kir. közigazgatási bizottság megsemmisítette és így ma ismét a községi bírói választás előtt állunk.

Rillunk, akik L. Tóth István politikai és társadalmi nézetével homlok egyenest ellenkező álláspontot foglalunk el, senkisé mondatja, hogy nagyon szívrünkre vennők a közigazgatási bíróság megsemmisítő határozatát: már annál inkább, mert mi szegycnteljesnek tartjuk azt is, hogy egy 30,000 lakóval bíró helység a XX-ik század elején, a kultura délpontján nem bír önrendelkezési joggal, hanem még a kiskorúság gyámkodása alatt görnyedez.

Ennek dacára, ha ezt a lealázó rendszert a község despotáinak érdekéből el kell tünnünk, egy intelligens ember távozását, annál is inkább sajnálnunk kell, amennyiben őt a csongrádi községi adófizető polgársága nagy többséggel ültette a községi bírói lócára. Már pedig nézetünk szerint a nép akaratot akkor is respektálnunk kell, midőn az nem éppen az egyesek vagy hát éppen a mi izlésünk szerint üt be.

Mint tudjuk L. Tóth István megütesedett loaijára többen pályáznak. A pályázók között nem egy van, aki érdekes, hogy a meleg helyre ültessék. Itt nem akarjuk a pályázók neveit egyenként felsorolni, már csak azért sem, mert nekünk tökéletesen egyre megy, akár az egyik, akár a másik jelöltet ülteti be a népakarat, mert hiszen akar az egyik, akár a másik azon a helyen semmit keresztülvinni nem tud, ha még annyira jó lenne is az adófizető közönség érdekéből, ha abba a hatalom, a felettes hatóság bele nem egyezik. Szóval a bírói állás, a mai közigazgatási rendszerben sokkal kevesebbet ér, mint a kőrösi szenteltvíz.

Hiszén, ma már tudja mindenki, aki a mai közigazgatási rendszert ismeri, hogy a bíró annál inkább megfelel hivatásának, mintül kevesebb spiritusszal rendelkezik. Szóval, a minden tekintetben korrekt, kifogástalan színvonalon álló bírónak kell, hogy minden olyan iratnak, melyeket a jegyzői kar elébe terjeszt megmondolás vagy gondolkodás nélkül írjon alá, mert ha ezt nem teszi, akkor az ő becses aláírása nélkül is érvényes.

Egy szóval, mint száznak az a vége, hogy egy községi bíró nem egyéb, mint az ötödik kerék a kocsiában.

Igen tisztelt szerkesztőség!

Im itt vagyok a mult heti lapban megkezdett levelém folytatásával.

Mindenütt gárda nevezését, címet kérdeztek a létesítendő ipariskolának, ahova támogatásukat adhassák. Legyek az hát én magam, vagy valamely egyesület vagy a község.

Én az utóbbit véltem legmértősségesebb és legilletékesebbnek. Ezt neveztem meg. Ehhez tartultam és.

Egy második végzést vettem Csongrád nagytekinetű előjáróságától 1908 június 28-án, mely a községi bíró, Porukszky József, Dr. Buck Herman és Szabados József valamint az én meghívásommal alakítandó értekezletet jelent.

Erről értesítve volt az állami iskolák gondnoksága, iskolai igazgatók és többen. De kevesen jelentek meg.

Ngs. Porukszky József apát plébános, kinek jótékonyága és kulturtörökvényei közismertek, látván küzdelmeimet, lelkes jóággal kezdte támogatni faradózásaimat amennyiben egy 150000 koronás gróf Károlyi féle hagyatékot kamatjaival és a „sörház” néven ismert épülettel eszmém olyan forma valóítására megnyerni hogy a rokóncélra tett hagyaték apácák által vezetett nőipariskola létesüljön.

Nőipariskola akkor, nőipariskola ügye most is a tollam hegyén.

Ha Istent és embert igen szépen fogom kérni, hogy ezen, a közjót oly hathatósan szolgáló intézményt juttassa a széptehetségű, de elmaradt csongrádiaknak, talán mindakettő segít.

E hó 24-én a Pesti Hírlap is e címen: „A magyar háziipar diadala Berlinben”, föltötte érdekesen és értékesen nyilatkozik arról, hogy a magyar háziipar milyen fényes diadalt szült a berlini nemzetközi háziipari kiállításon, s hogy a berlini közönség csudájára járt a már Londonban is feltűnt gyönyörű, másokat elhomályosító és művészi magyar ipari termékeknek. Berlin legelőkelőbb cégei voltak a vásárlók közt, s az elkelt fargyakat ujjakkal kellett pótolni.

De hadd folytassam leveletem, ahol félbehagytam.

A minisztériumokban kívánták, hogy gazdát nevezzek az alapítandó nőipariskolának, község, egyesület vagy talán én magam. . . . Ők támogatásukat adják, csak nevezem meg, hogy kinek, és adjon hangot az illető testület vagy egyén, hogy adhassák a segélyt.

Legtermészetesebbnek találtam, mint érdekeltet, Csongrád községet emlegetni. Ennek tekintélye okvetlen nagyot lendítene az ügyön. És ez a minisztériumokban tetszéssel találkozott.

Kértem is én a nagytekinetű előjáróságot, hogy egy igen szerény kezdet céljára adozzon 720 koronát.

A szükséges tanerőt és gépeket kérelemre azonnal megadnák a minisztériumok. Véleményem szerint bizonyos érthetetlen közöny volt egyesek részéről, amely en ügyem megfeneklett.

László Ignác város aljegyző ur ugyan nagy lelkesedést eláruló cikket írt az ügy érdekében, és az előjáróságtól 1908 évi június hó 22-én megtartott községi rendes közgyűlés jegyzőkönyvéből a következő tartalmu átirattal vettem.

Hogy mielőtt özv. Zelenkáné és társainak nőipariskolát kérelmező folyamodványa föött határozná fölkerül az előjáróság a helybeli iskolák gondnokságának elnökét, a leány és fiu iskolák, iprostanoncz iskola, valamint az elemi iskolák igazgatóit, hogy a községi képviselőtestületből kiküldendő községi jegyző (1. jegyző) a községi bíró, Porukszky József, Dr. Buck Herman és Szabados Józsefből válló bizottság valamint özv. Zelenka Jánosné kérelmezőtől alakítandó bizottsági értekezletben létesítendő nőipariskola szükségességét, minőségét s az államtól kérendő támogatást és a községtől hozandó áldozat nagyságát tárgyalják meg és véleményükről a képviselőtestületnek tegyenek javaslatot.

Az összehívott értekezleten megjelentek: a polg. fiu és leányiskolák igazgatói a helyettes városi főjegyző, a csongrádi r. k. apátplebános ur, Csongrád város mérnöke és a mozgalmat indító polgáriskolai tanárnő, t. i. én.

E kiskörű értekezleten Porubszky József apátplebános, melegen fölkarolta e szép gyümölcsöket ígérő eszmét, és annak megvalósítására kilátásba helyezett egy már is kamatozó nagyobb gróf Károlyi féle hagyatékot és a Holttiszta közelében álló u. n. sörházépületet.

Már-már valósulni láttuk a nőipariskolát, ily erős támogatás mellett, a végrendelet értelmében katolikus jelleggel, apácák által vezetve.

De 1908. évi szeptember hó 24-én tartott szűkkörű értekezlet a városházán, illetve inkább javaslat fölolvására a „Hangya” szövetkezetnél letett 150000 koronányi örökség kamamatainak biztosításáról szolt és arról is, hogy a leendő katolikus jellegű nőipariskolában más vallásfelekezetű tanerők is előadhatnak a vallás és közoktatásügy miniszterium által előirt humanihóriákat és matematikai tantárgyakat.

De értesítés arról is, hogy a végrendelet szerint vidéki, különösen felgyői uradalmi alkalmazottak leányai is részesülnek ugy kézimunka mint háztartási ismeretekben, mi az én tervemmel összeegyeztethető volna.

Jelen volt a város biráji a főjegyzője, az apátplebános ur, a polg. leányiskola igazgatója és én.

Időközben megbízható forrásból értesültem, hogy gróf Károlyi László kegy. ur személyesen járván Csongrádon kijelentette, hogy kívánsága szerint nevezett hagyaték további kamatozás miatt érintetlen maradjon és két évig annak élvezése ki van zárva.

A már-már valósuló iskola ismét köddé foszlott és én a hosszú nehéz küzdelemben kifáradva reményt veszve december 12-én irásilag fordultam Csongrád nagytekinetű előjáróságához viszakérvén folyamodványomat, visszalépven egész ténykedésemtől azon szemrehányással, hogy kérelmem ott hidegen fogadtattott.

Erre 1908. december 24-én 6627 sz. alatt olyan tartalmu végzést vettem az Előjáróságtól, hogy a tényállás ismeretében képzeletileg sem lehet alapja vele szemben a hideg fogadtatás vádjának. Továbbá: mert a fentebb hivatkozott bizottsági tárgyalás megállapodásához képest a váci püspöki szent szék, mint a Károlyi féle alapítvány kezelője értesítőség az ügy függőben tartása határozottat el, a község nincs azon helyzetben, hogy egy érdemileg még el nem intézett beadványt visszaadhasson annál kevésbé sem, mert a visszaadni kért beadványt 160 kérelemző irta alá s azok megbizottjának folyamodó nem tekinthető.

Tisztelt Szerkesztőség, én igen könnyűnek és egyszerűnek véltem az ipariskola megteremtését, és lám: nehéz bonyolult lett.

Ha lekötelezettségem megengedné és segítségem tőrné én még most is kikönyörögném a nagytekinetű előjáróságtól a 720 koronát, és magas minisztériumoktól s kilátásba helyezett segélyt, és sürgősen nöködésbe hoznam a nőipariskolát, hogy kicsinybe kezdve nagyra terjedjen.

Elég lenne egyelőre egyetlen, a magas minisztériumtól kirendelt tanerő és néhány leányka, mint kezdettem polgári leányiskolánkat az elemi iskola egy kis termében.

Csongrád 1909 január 17-én

özv. Zelenka Jánosné.

UJDONSÁGOK.

— **D. M. K. E.** A VI. felolvasó gyűlés ma, 31-én, vasárnap d. u. lesz a következő műsorral: 1) Cimbalomszóló. Előadja: Pirooska Ferenczné. 2) Két sóhaj. Költemény Petőfi Sándortól, Szavalja: Régner Bélla. 3) Az árvizek történetéből. Felolvasás, Tartja, Sövényházy Antal. 4) Magyar dalok, Éneklő, Kuncer Bélláné zenekarával kíséri, Farkas Balázs. 5) Valóra vált álom, Eredeti költemény, Irta és felolvassa, Mihálovics Iván. Kezdeté pontban 4 órakor. Gyermekeknek helyszüke miatt tilos a bemenet.

— **Iskolai félév.** A helybeli áll. polg. fiu és leányiskola növendékei között az első félévi bizonyítványokat a f. hó 30-án osztotta ki a tanári testület.

— **Irodalmi est.** A csongrádi izr. ifjusági önképző egyesülete febr. 7-én vasárnap d. u. az izr. iskola termében a legújabb magyar zsidó költők műveiből szemelvényeket mutat be. A felolvasást a költők életéről jellemzéséről Bände Bélla tartja, miközben az anthológiából szavalnak, Váradi Rozsika, Weisz Ilonka, és Engel Erzsike, Szendrői József, Fekete Armin és Steiner Imre cimbalmon játszik Fehér Rózsika. Kezdeté d. u. 4. órakor.

— **Uj községi mérnök.** A község-nél megüresedett mérnöki állásra négy jelölt pályázott, azonban a négy közül csak egy felelt meg a pályázati feltételeknek, amennyiben csak egynek van mérnöki oklevele. Így azután Kurzó Péter boszniai illetőségű okleveles mérnököt választotta meg a községi közgyűlés.

— **Egy érdekes mulatság.** Mint minden évben úgy az idén is a legnagyobb érdeklődéssel néznek a Csongrádi Építőmunkások Gyertyaszentelő napi mulatság elé. Előre tudhatjuk, hogy az most is fényesen fog sikerülni. Az idén annál is inkább megérdemli a közönség pártfogását, mert a „Műsor“ a múlt évet is felülmulja. Az ifjuság az „Oroszlánbőr“ című egy felvonásos vígjátékot fogja előadni. A műkedvelői előadásán a következők fognak szerepelni: Jávorika Tóbiást Juhász Imre, Málfi feleségét Dudás Mariska, Pirooskát Papszik Mariska, Rídeg Mátyás iroda segédtisztét Oláh Péter, Cseresnye Ivor végrehajtót Balogh János. „Népfelkelő“ monológot Vikor Katalin. Az öngyilkos című monológot pedig Farkas Mihály fogja elmondani. A műsor legérdekesebb része azonban Nyilas János tréfás szavazata lesz, melynek címe a „Szerelmes barát“ továbbá helyi vonatkozási kuplékat is fog énekelni.

— **Figyelmeztetés.** A gőzfürdőnapok újabbán akként vannak beosztva, hogy szerdán egész nap a férfiaknak lehet gőzben fürödni, csütörtökön pedig egész nap a nőknek. Kádfürdő szerdán, csütörtökön Pénteken és szombaton egész nap. Pénteken olcsó zónafürdő, délelőtt a férfiaknak és délután a nők részére.

— **Mulatság.** A „Csongrádi Katolikus Ifjusági Egylet“ Gyertyaszentelő napján este a csongrádi „Polgári Kör“ helyiségében zártkörű táncmulatsággal egybekötött ünnepélyt rendez. Az ünnepély sorrendje a következő: A „honi földért“ szavalja Sági Sándor. „Ujévre“ Kása Vicuska. „Felolvasás“ tartja Sövényházy Antal ur. „Megnyugvás“ Kallai Juliska. „Magyar dalok“ éneklő Kalmár Ilés. „Sóhajlás“ Lantos Mariska. „Szülőföldem“ Deák János. „Zárszó“ tartja Porubszky József.

— **Pályázat a biro állására.** A megüresedett bírói állásra, mint tudjuk többen adták be pályázati kérvényüket. Így p. u. Dragon Károly II.-od bíró, akit mint halljuk a mai kormánypart támogat, továbbá id. Borbás József, aki mellé a gazdák sorakoznak és mint hallottuk Nagy Pál Imre gőzmalomtulajdonos is pályázni fog, ki már egy ízben volt is bírja a községnek.

— **Csipke** vagyis más szóval a Csongrádi Iparosifjusági Közművelődési Egyesülete a jövő vasárnap az „Erzebet szülő nagytermében zártkörű táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást fog tartani. Az előadás címe „A Sasok“ című 3 felvonásos vígjáték. Irta; Guthi Soma és Rátkosi Viktor. Személyek a következők: Forray Gábor műépítész Gyovai János, Lenke neje Pilát Anna urhölgy, Sas Ferenc Varga József, Sas Viktor Zakróci Ferenc, Sas Barnabás Ferenci Lajos, Bukics Julián, rajzoló Forraynál Dreer István, Lola, színészkolai növendék Hatvani Rózsika, Tüskés, ifj. Mihálovics Elek Lányi, Hatvani Lajos, Kádár, László K. Imre. Mari szobaleány Forrayéknál Minik Ninuska. Balla Fülöp detektív Sági Pál. Maxi a sasok inasa Palásti Feren, Horád Gyovai Ferenc.

— **Tüzesetek üzletekben.** Nap-nap után a lapokból olvashatunk a Csongrádon legutóbb történt bolti tüzesetekről, amelyek közül nem egy egész utcákat pusztított el. Emlékezzünk csak vissza a Gácsiné boltjában kiütött tüzre s be kell ismernünk, hogy nagyon is indokolt lenne, ha a hatóság a tűzveszélyes gyártelepek, üzletek, iparvállalatokat rákötelezné a tűzoltásra feltétlen szükséges Minimax tűzoltókészülék beszerzésére. Hogy mennyire hasznos és megbecsülhetlen ez készülék, kiténik abból is, hogy Rómában a pápa ő szentsége legmagasabb dícséretét megnyerte, nálunk pedig gróf Andrássy Gyula belügyminiszter legutóbb a járási és vidéki törvényhatóságoknak egy körrendeletben ajánlotta a tűzoltó készülék beszerzését, a tűzveszélyek elhárítása céljából. Mint értesültünk a Minimax gyár igazgatóságát az önkéntes és városi tűzoltóság felfogja kérni, hogy mutassa be Csongrádon is a tűzoltókészüléket, mert azt nagyobb városokban is bemutatta. Rómában a most uralkodó pápa őszentsége legmagasabb elismerésével tüntette ki a rendkívül hasznos készüléket. A bemutatás idejéről majd értesítjük olvasóinkat.

— **Javithatatlan.** Folyó hó 24-én éjjel Keller Pintér János tanyáján a környékbeli fiatalság céco bálát rendezett, ahol Fekete József polgártársunknak József nevű 20 éves fia is megjelent. Mulatság közben Fekete József kisebb szóváltásba elegyedett a környék leghíresebb veszekedőjével Keller Józseffel. Ugy éjjel tájban Fekete József Tóth Farkas nevű barátjával haza felé ballagott, a midőn Keller József utánuk ment s ezzel a kérdéssel vonta Fekete Józsefet felelőségre: „hát Jóska, te senkitőlsem akarsz félni?“ s abban a percben egy bottal úgy vágta halántékra Feketét, hogy az azonnal összeesett s kocsin vittek be a közelben levő Tóth Márton tanyájára, ahol elaludt. Másnap korán hirt adtak a városon levő edes atyjának, aki azonnal sietett a tanyára s ha sztalán keltegette fiát. Lánya az apa fiának válságos helyzetét, azonnal orvost hozatott, de mire az megérkezett, a fiu meghalt. Boncolás alkalmával a halál okául agyvérőmlést állapították meg. Keller a múlt évben szabadult ki a fegyházból, ahol emberölésért, tekintettel fiatal korára, csak 4 évet ült. Most azonban nem lesz semmi enyhítő körülmény s így nem fogja sorsát elkerülni. Keller már 13 éves korában oly elvetemült fiu volt, hogy testvéreivel együtt öreg edes apjukat összekötötték s addig ütötték verték, míg az összes pénzt át nem adta fiainak s enni is csak úgy kapott, ha fia adtak neki. Az ily jómadarak bebörtönzése csak előnyére lehet közbiztonsági állapotainak. Kellert azonnal letartoztatták.

— **Megfuladt.** F. hó 18-án Donka Jánosnak 8 hónapos Lajos nevű kis fia kukoricával játszott, amelyből egy szem a kis fiu torkába akadt és megfuladt, Boncolás közben a szem kukoricát megtalálták. Szülei vétkes gondatlanság miatt esnek vád alá. F. hó 27-én virradó éjjel Nagystók

Anna 78 éves putribeli lakos széngáztól megfuladt. Este a kályhacsövet bedugták s így széngáz képződött. Varga Jánost is úgy mentette ki Palásti Rozál aki észre vette a nvöszörgést behatolt a lakásba, s a fulladozót a fris levegőre vonszolta.

Kiadó jégverem.

Jókai Mór utca 8 szám alatt egy üres jégverem azonnal kiadó. Értekezhetni lehet a helyszínén.

Hirdetmény.

A nagytemplom torony órájának gondozása és felhuzása nyilvános árlejtésen vállalatba adatik.

Az árlejtés a községi II.-ik jegyző hivatalos helyiségében 1909. évi február hó 2-án d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Kikiáltási ár 120 kor. bánom pénz 20 korona.

Csongrád, 1909. jan. 30.

Kovács Elemér
jegyző.

Hirdetmény.

A Félégyházi utca 18 sz. a házban megnyitott s Csongrád község által üzemben tartott hatósági husszékben a következő árak mellett lesznek a gazdaközönség által önként beadott állatok husai elárúsítva:

Önkényt beadott marhahus kg.	—76 fillér
Az állatorvos ált beutalt „	—56 „
Gyengeborju hus	—80 „
Önkényt beadott juh	—64 „
Az állatorvos által beadott „	—56 „
Önkényt beadott sertéshus	—96 „
Beutalt	—88 „
Zzir, szallonna, háj	1'20 „

Csongrád, 1908. dec. 12-én.

Előljáróság.

296.1909. sz.

Hirdetmény.

A tőke és járadék adó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

Az 1909 évi január hó 31-én a tőkekamat a járadékadó alá eső jövedelmeket, az azokat élvező egyén vagy erkölcsi személy bevallani köteles.

Tőkekamat a járadék adó tárgyát képezi mindazon vagyon, mely a föld, házi és keresetadó, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója által közvetve vagy közvetlenül nem érintik képezik jelesül: mindazon kamatok, osztalékok, és jutalékok melyeket az ország valamely lakása (egyéni vagy erkölcsi személy a következő jövedelem forrásából, úgymint:

a) bel vagy külföldről folyó élet járadékokból, özvegyi ellátásból vagy rokonsági járadékból.

b) kézi vagy jelzáloggal biztosított vagy egyszerű adóslevelekre, váltókra vagy bármilyen törvényekre, bel külföldön kölcsön adott továbbá hitbizományi, családi és alapítványi tőkéből.

c) belföldi földbirtokkal összekötött, a földadó tárgyát nem képező dologi jogosítványokról.

d) külföldön fekvő föld vagy házbirtokból, ipari kereskedelmi s bármi nevezett adót értendő külföldi részvényekből.

e) az állam vagy f) törvényhatóságok által kibocsátott s külön törvények által adómentesség kepezményben nem részesített kötvényekből hir végre

g) a hitelüzlettel foglalkozó 1 alapszabályok által pénzbetétek átvételére jogosított pénztézeteknél, továbbá takarékpénztárnál a mindazon iátezeteknél, melyekkel takarékpénztári üzlet van összekötve, utalványok, betéti könyvek és

egyéb betéti okmányok vagy folyó számla mellett gyümölcsözés végett elhelyezett tőkéből folyó jövedelem.

A pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkéből folyó jövedelmet ezen tőkék birtokosai nem tartoznak adó alá bevallani.

Ellenben a pénzügyintézetek kötelesek ezen kamat jövedelem összegét és pedig a) a kifizetett kamatok összegét évnegyedenként minden év március, június, szeptember és december havának utolsó napján:

b) a tőkésített kamatok összegét félévenként minden év január és július havának utolsó napján a kir. adóhivatalnak kimutatni; és az ezen kamatok után járó adót egyidejűleg beszolgáltatni, jogosítva vannak azonban arra, hogy ezt az adót a kifizetett vagy tőkéhez járó kamatokból visszatartassák

A tőkekamat és járadékadó az adó évet megelőző évben élvezett kamat és járadékjövdelem után lévén kivetendő az 1909 évi adoztatás alá az 1908 évben élvezett kamat járadék: jövedelem vál-landó be.

A tőkekamat és járadékadó az adóköles fel állandó tartozkodási helyen vztetik ki. Mindazon adozók, akik a tőkekamatot és járadék adó alá tartozó jövedelem forrásukat az államkincstár megrövidítésére irányzott szándékból, az adókötelezettek és adótárgyak összeírás alkalmával akár szóval akár írásban valótlannul mondják be, vagy eltitkolják, az adótárgynak egyrészen vagy több részben történt eltitkolásával alkövetett jövedék kihágás miatt az 1888 évi XLIV t. c. 100 §-ai értelmében büntetettek.

Ház eladás.

Licsicsányi Jánosnak a sugár utca végén levő Turi Gergely melletti főutcai 30-ik számú srokháza, üzletnek is igen alkalmas szabad kézből eladó, vagy esetleg kiadó.

Helyi képviselőt keres

elsőrendű régi gyermek és életbiztosító intézet Csekély fáradsággal havonként 200-300 korona jövedelem érhető el. A biztosítási téren nem jártasakat botanítjuk

Hölgyeknek is igen megfelelő foglalkozás

Levélbeli megkeresések az eddigi működés pontos megjelölésével „Képviselő 16” jelige alatt Bockner hirdető irodájába Budapest IV. Sütő u. 6. küldendők.

Lapunk nyomdájába

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvételnek.

Nyomatott a kiadótulajdos: Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon. 1909

Köhögés!

Aki az egészségét szereti, az megóvja.
5500 hiteles bizonylatok bizonyítjaka se-
gélyt hozó eredeményt.

Kaiser-féle MELL-KARAMELLÁKRA

a három hársfáról.
Orvosiilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedt-
ség, katarus, elnyálkásodás, gőrcs és számarhurutos
bántalmaknál.

Egy csomag 20 fill. Egy üveg 80 fill.

Csongrádon kapható: Wiesner Lajos, Löw Adolf,
és Barna Henrik urak gyógyszerüzében.

AZ „ÜSTÖKÖS“

a legjobb magyar vicclap. Hetenként 20 oldal, színes képek.

Minden új előfizető, ki most fizet elő az „Üstökös“-re ha csak 1/4 évig is ingyen kapja a tavalyi 1907. évi teljes bekötött évfolyamát, csak a bekötésért számítunk fel 2 koronát. Kiváratra megküldjük az 1908. január 1-től megjelent számokat is 3 koronáért.

Előfizetési árak:

1/4 évre (okt. dec.)	3 kor.
1/2 „	6 „
1 „	12 „

Utaltvány cím:

„Üstökös“ kiadóhivatala
Budapest.

Ház és szálló eladás

Szöke Ferencz Kossuth Ferencz utca 16-ik számú háza kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó, ugyanakkor az ibolyás oldalon levő 4 hold szállóje szintén eladó.

A zsinór utcai sarok üzlethelyiség utánna 1 szálta, 1 szoba, 1 konyha, 1 speiz 1 pince és padlásból álló lakhelyiségek 1909 év március hó 1-től hasznos-
brrbe kiadó.

Értekezhetni bármikor a tulajdonos lakásán.

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el.

Sirup pagliano a legjobb vértisztító szer. Feltalálója Girolamo Pagliano flórenci tanár 1828 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtó szer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb orvossággal használtatik. Orvosi rendeletre minden jobb gyógyszerüzében kapható. Megszünteti a szákrekedést és annak következményét, mint vértörődést a fejbe. stb. előmozdítja az anyagcserét és vértisztítón hat bőrkütyések csusz, köszvényénél stb. Megrendelések intézendők Girolamo Pagliano tanár, Flórenz, A 11 Via Pandurfini. Elismerő levelekkel és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselőség Dr. F. Herzig Wien IX. Löblichgasse 4. Gyógyszer-tárak főlerakatként kedvező feltételek mellett ke-
restetnek.

Alkalmi ajándék.

A közelgő karácsony és újév alkalmából ajánlom dusan felszerelt raktáromat kapható

Diszkutésú könyvek a hazai jeles íróktól. Ifjúsági iratok, képeskönyvek mindenkoru gyermekek számára.

Emlékkönyvek, fénykép- és képeslevelezőlap albumok. Karácsonvi diszpek. Ugyancsak az ünnepek alkalmára érkeztek a legújabb képeslevelező-lapok nagy választékban. Fényezett és helyi levelezőlapok olcsó bevásárlási forrása.

Nagy választék az 1909 évre szóló naptárakban

A t. kö önség szives pártfogását kéri

Weisz Márk

könyvkereskedő.